

Mänttä-Vilppulan Kaupunki

Seppälän Puistotie 15
35800 Mänttä

Hyvä Asiakas

NORDEA MASTER JOHDANNAISYLEISSOPIMUS

Nordea on laatinut johdannaissopimuksen, joka mahdollistaa erilaisten perusjohdannaissopimusten tai niiden yhdistelmien tekemisen. Sopimukseen ei tarvita muutoksia, vaikka vain osa tuotteista olisi käytössä, eikä myöskään erityismainintaa siitä, mitkä tuotteet ovat käytössä.

Ohessa on kaksi kappaletta johdannaissopimuksia pankin allekirjoittamina. Allekirjoitettuanne sopimukset, palauttakaa ystävällisesti toinen sopimuskappale.

Lisäksi pyydämme toimittamaan kopiot yhtiön sisäisistä valtuutuspäätöksistä liittyen johdannaissopimuksen tekemiseen Nordea Pankki Suomi Oyj:n kanssa (esim. hallituksen päätös) sekä kaupparekisteriotteen.

Ystävällisesti

Nordea Pankki Suomi Oyj

LIITTEET:

- Nordea Master johdannaissopimusten asiakassopimus (2 kpl)
- Valtakirja johdannaiskauppaa varten
- Nordea Master johdannaissopimusten yleiset ehdot mukaan lukien liitteet A ja B
- Johdannaissopimusten riskeistä

24.3.2015

Asiakkaan nimi Mänttä-Vilppulan Kaupunki		Nordea Pankki Suomi Oyj
Asiakkaan osoite Seppälän Puistotie 15 35800 Mänttä		Pankin osoite Aleksanterinkatu 36, 00020 Nordea
Asiakkaan telekopionumero		Pankin telekopionumero +358 9 165 54500
Asiakastunnus (ASTERI) 906389-82	Asiakkaan Y-tunnus 0157867-2	Pankin Y-tunnus 1680235-8
Paikka ja päivämäärä		

Asiakas on tutustunut Nordean johdannaissopimusten yleisiin ehtoihin ja sitoutuu noudattamaan niitä.

Asiakkaan allekirjoitus ja nimenselvennys

Pankin allekirjoitus ja nimenselvennys

Johdannaissopimuksilla käytävään kauppaan liittyy riskejä ja se edellyttää asiantuntemusta. Asiakkaan tulee huolellisesti perehtyä johdannaissopimukseen liittyviin säännöksiin ja määräyksiin. Asiakas on tietoinen siitä, että kaikki kaupankäynti tapahtuu asiakkaan omalla riskillä ja että asiakkaan tulee itsenäisesti arvioida tekemiensä johdannaissopimusten soveltuvuus kussakin tilanteessa.

Yleiset ehdot sisältävät asiakkaan suostumuksen asiakastietojen vapaaseen luovutukseen ja käyttöön Nordea-konsernissa koskien yleistä asiakassuhdetta asiakkaan ja Nordea-konsernin välillä.

Sopimukset		Asiakkaan tulee toimittaa allekirjoituksen yhteydessä	
☒ Nordea Master johdannaissopimusten yleiset ehdot 2011:1, mukaan lukien liitteet A ja B.	☒ Kaupparekisteriote		
☐ Nordean vakioitujen johdannaisten ehdot 2002:1	☐ Perustamisasiakirjat		
☐ Nordean reposopimusten ehdot 2011:1	☒ Hallituksen päätös		
☒ Johdannaissopimusten riskeistä	☐ Viimeisin tilintarkastettu tilinpäätös		
☐ Nordea-konsernin ristiinpanntaussopimus 2011:1	☐ Vakuus		
☐	☐		

Vakuus		Vakuuden antajan nimi (jos muu kuin asiakas)	
☐ Asiakkaan asettama	☐ Muun asettama		
☐ Takaus	☐ Reaalivakuus	☐ Yleisvakuus	☐ Erityisvakuus
Lisätietoja vakuudesta			

Vakioitujen johdannaisten kohdassa 1.3		Reposopimukset kohdassa 1.4	
☐ Sovelletaan	☐ Sovelletaan		
Suoraveloitus kohdassa 3.2		Määrä kohdassa 7.1 (d) (ii) (cross default)	
☒ Sovelletaan	Valuutta ja määrä: EUR 0		
Automaattinen ennenaikainen eräännyttäminen maksukyvyttömyystilanteessa 7.4		Perusvaluutta kohdassa 9.2	
☐ Sovelletaan	☒ EUR	☐ DKK	☐ NOK ☐ SEK ☐ USD
Pankki tekee nettoutuslaskelman kohdan 9.5 mukaisesti		Tappionrajaus kohdassa 10.1	
☒ Sovelletaan	☐ Sovelletaan		
		Enimmäismäärä Perusvaluutassa	

Sovellettava laki ja oikeuspaikka 14.5		Asiakkaan luokitus EMIR-asetuksen mukaan (ks. yleisten ehtojen liite A, kohta 7)	
☒ Suomi —Helsingin käräjäoikeus	☐ Finanssialalla toimiva vastapuoli		
☐ Tanska —Sø- og Handelsretten	☐ Finanssialan ulkopuolinen vastapuoli, jota koskee EMIR -asetuksen mukainen määräysvelvollisuus keskusvastapuolen kautta		
☐ Norja — Oslo tingrett	Mikäli kumpaakaan luokitusta ei ole merkitty soveltuvaksi, asiakkaan katsotaan olevan finanssialan ulkopuolinen vastapuoli, jota ei koske EMIR-asetuksen mukainen määräysvelvollisuus		
☐ Ruotsi — Stockholms tingsrätt			

Muut muutokset ja/tai lisäykset johdannaissopimusten yleisiin ehtoihin

24.3.2015

Asiakkaan nimi	Mänttä-Vilppulan Kaupunki	Nordea Pankki Suomi Oyj
Asiakkaan osoite	Seppälän Puistotie 15 35800 Mänttä	Pankin osoite
Asiakkaan telekopionumero		Aleksanterinkatu 36, 00020 Nordea
		Pankin telekopionumero
		+358 9 165 54500
Asiakastunnus (ASTERI)	Asiakkaan Y-tunnus	Pankin Y-tunnus
906389-82	0157867-2	1680235-8
Paikka ja päivämäärä		

Asiakas on tutustunut Nordean johdannaissopimusten yleisiin ehtoihin ja sitoutuu noudattamaan niitä.

Asiakkaan allekirjoitus ja nimenselvennys

Pankin allekirjoitus ja nimenselvennys

Johdannaissopimuksilla käytävään kauppaan liittyy riskejä ja se edellyttää asiantuntemusta. Asiakkaan tulee huolellisesti perehtyä johdannaissopimukseen liittyviin säännöksiin ja määräyksiin. Asiakas on tietoinen siitä, että kaikki kaupankäynti tapahtuu asiakkaan omalla riskillä ja että asiakkaan tulee itsenäisesti arvioida tekemiensä johdannaissopimusten soveltuvuus kussakin tilanteessa.

Yleiset ehdot sisältävät asiakkaan suostumuksen asiakastietojen vapaaseen luovutukseen ja käyttöön Nordea-konsernissa koskien yleistä asiakassuhdetta asiakkaan ja Nordea-konsernin välillä.

Sopimusosat	Asiakkaan tulee toimittaa allekirjoituksen yhteydessä
☒ Nordea Master johdannaissopimusten yleiset ehdot 2011:1, mukaan lukien liitteet A ja B.	☒ Kaupparekisteriote
☐ Nordean vakioitujen johdannaisten ehdot 2002:1	☐ Perustamisasiakirjat
☐ Nordean reposopimusten ehdot 2011:1	☒ Hallituksen päätös
☒ Johdannaissopimusten riskeistä	☐ Viimeisin tilintarkastettu tilinpäätös
☐ Nordea-konsernin ristiinpanntaussopimus 2011:1	☐ Vakuus
☐	☐
Vakuus	Vakuuden antajan nimi (jos muu kuin asiakas)
☐ Asiakkaan asettama ☐ Muun asettama	☐ Yleisvakuus ☐ Erityisvakuus
☐ Takaus ☐ Reaalivakuus	
Lisätietoja vakuudesta	

Vakioitut johdannaiset kohdassa 1.3	Reposopimukset kohdassa 1.4
☐ Sovelletaan	☐ Sovelletaan
Suoraveloitut kohdassa 3.2	Määrä kohdassa 7.1 (d) (ii) (cross default)
☒ Sovelletaan	Valuutta ja määrä: EUR 0
Automaattinen ennakoinen eräännyttäminen maksukyvyttömyystilanteessa 7.4	Perusvaluutta kohdassa 9.2
☐ Sovelletaan	☒ EUR ☐ DKK ☐ NOK ☐ SEK ☐ USD
Pankki tekee nettoutuslaskelman kohdan 9.5 mukaisesti	Tappionrajaus kohdassa 10.1
☒ Sovelletaan	☐ Sovelletaan
	Enimmäismäärä Perusvaluutassa

Sovellettava laki ja oikeuspaikka 14.5	Asiakkaan luokitus EMIR-asetuksen mukaan (ks. yleisten ehtojen liite A, kohta 7)
☒ Suomi —Helsingin käräjäoikeus	☐ Finanssialalla toimiva vastapuoli
☐ Tanska —Sø- og Handelsretten	☐ Finanssialan ulkopuolinen vastapuoli, jota koskee EMIR-asetuksen mukainen määräysvelvollisuus keskusvastapuolen kautta
☐ Norja — Oslo tingrett	
☐ Ruotsi — Stockholms tingsrätt	

Muut muutokset ja/tai lisäykset johdannaissopimusten yleisiin ehtoihin

Mikäli kumpaakaan luokitusta ei ole merkitty soveltuvaksi, asiakkaan katsotaan olevan finanssialan ulkopuolinen vastapuoli, jota ei koske EMIR-asetuksen mukainen määräysvelvollisuus

Valtuuttaja

Asiakkaan nimi

Mänttä-Vilppulan Kaupunki

Jakeluosoite

Seppälän Puistotie 15

Y-tunnus

0157867-2

Postinumero ja osoitetoimipaikka

35800 Mänttä

Valtuutettu

Henkilötunnus

Nordea Master johdannaissopimusten asiakassopimus

Valtuuttajan ja Nordea Pankki Suomi Oyj:n välillä on voimassa
johdannaissopimusten asiakassopimus.

allekirjoitettu Nordea Master

Valtuutus

Valtuuttaja valtuuttaa valtuutetun yksin tekemään valtuuttajan nimissä ja lukuun johdannaissopimuksia
Nordea Pankki Suomi Oyj:n kanssa Nordea Master johdannaissopimusten asiakassopimuksen ehtojen
mukaisesti ja puitteissa.

Voimassaolo

Valtuutus on voimassa toistaiseksi.

Valtuuttajan allekirjoitus

Paikka ja aika

Valtuuttajan virallinen nimi

Allekirjoittajan nimenselvennös/ allekirjoittajien nimenselvennökset

Todistajan allekirjoitus

Todistajan nimenselvennös

1. Ehtojen tarkoitus ja laajuus

1.1 Näissä johdannaissopimusten yleisissä ehtoissa sovitaan Nordea Pankki Suomi Oyj:n ("pankki") ja asiakkaan ("asiakas") välisissä johdannaissopimuksissa sovellettavista sopimusehdoista. Yleisiä ehtoja täydentää erillinen asiakassopimus ("asiakassopimus"). Asiakassopimuksessa mahdollisesti sovitut muutokset tai lisäykset muodostavat osan yleisiä ehtoja. Yleisiin ehtoihin ja asiakassopimukseen viitataan yhteisellä nimellä "yleissopimus". Yleissopimus ei oikeuta eikä velvoita kumpaakaan sopijapuolta johdannaissopimuksen tekemiseen.

1.2 Yleissopimusta sovelletaan kaikkiin osapuolten väliin johdannaissopimuksiin (mukaan lukien myös ennen tämän yleissopimuksen solmimista tehdyt johdannaissopimukset), jollei toisin ole sovittu. Yleissopimuksella ei kuitenkaan ole vaikutusta yleissopimuksen solmimispäivänä voimassa oleviin johdannaissopimuksiin perustuviin maksuvelvoitteisiin, lukuun ottamatta tämän sopimuksen kohtien 9 ja 13 mukaisia maksuvelvoitteita.

1.3 Jos asiakassopimuksessa sovitaan, että yleissopimus kattaa vakioitujen johdannaisten, näiden yleisten ehtojen lisäksi sovelletaan pankin vakioitujen johdannaisten ehtoja (Nordean vakioitujen johdannaisten ehdot), jotka muodostavat osan yleisiä ehtoja.

1.4 Jos asiakassopimuksessa sovitaan, että yleissopimus kattaa reposopimukset, näiden yleisten ehtojen lisäksi sovelletaan pankin reposopimusten ehtoja (Nordean reposopimusten ehdot), jotka muodostavat osan yleisiä ehtoja.

1.5 Johdannaissopimus muodostuu (i) vahvistuksesta, pois lukien vahvistuksessa oleva ilmeinen virhe, (ii) asiakassopimuksesta ja (iii) näistä yleisistä ehdoista. Mikäli vahvistuksen ja asiakassopimuksen (mukaan lukien yleiset ehdot) välillä on eroja, noudatetaan vahvistusta. Yleissopimus sekä vahvistukset ja niissä sovitut johdannaissopimukset muodostavat yhden sopimuksen ("sopimus").

1.6 Jos asiakassopimuksessa niin sovitaan, kolmas taho ("vakuuden antaja") tai asiakas asettaa vakuuden ja/tai takauksen ("vakuus") asiakkaan sopimuksen mukaisten velvoitteiden suorittamisesta. Vakuus annetaan erillisellä sopimuksella ("vakuussopimus"). Kaikki asiakkaan tämän sopimuksen mukaisista velvoitteista annetut vakuudet ja/tai takaukset ovat näiden yleisten ehtojen mukaisia vakuuksia.

2. Johdannaissopimuksen tekeminen

2.1 Johdannaissopimus voidaan tehdä ja sitä voidaan muuttaa suullisesti (mukaan lukien puhelimitse), kirjallisesti, kirjeitse, faxilla tai sähköisellä tiedonsiirrolla (jos siitä on erikseen sovittu pankin kanssa). Sopijapuolilla on oikeus nauhoittaa puhelinkeskustelut ja/tai pitää kirjaa sähköisistä tiedonsiirroista.

2.2 Pankki lähettää kirjallisesti tai muulla tavoin jokaisesta johdannaissopimuksista ja siihen mahdollisesti tehtävästä muutoksesta vahvistuksen ("vahvistus"), joka sisältää sovitut ehdot. Mikäli pankki vaatii, asiakkaan tulee allekirjoittaa vahvistus ja toimittaa allekirjoitettu vahvistus pankille mahdollisimman pian tai toimia muulla pankin pyytämällä tavalla johdannaissopimuksen vahvistamiseksi. Johdannaissopimus on pätevä ja sopijapuolia sitova, jos se on syntynyt kohdan 2.1 mukaisesti. Sopimuksen pätevyys tai sitovuus ei edellytä vahvistuksen tekemistä ja/tai sen palauttamista allekirjoitetuna. Vahvistuksessa ei ole välttämätöntä viitata yleissopimukseen.

3. Maksut ja toimitukset

3.1 Maksuvelvoitteet suoritetaan eräpäivänä välittömästi nostettavina varoina. Fyysinen toimitus on tehtävä eräpäivän arvolla.

3.2 Pankki hyväksyy, että asiakas voi täyttää johdannaissopimuksen mukaisen maksuvelvoitteen suorittamalla maksun Nordea-pankkiin siinä maassa, joka on määritelty yleisten ehtojen kohdassa 14.5.

Suoraveloitusta käytetään, jos siitä sovitaan asiakassopimuksessa tai muutoin osapuolten välillä. Mikäli suoraveloitusta käytetään, maksu suoritetaan siten, että pankki tai pankin konserniyhtiö veloittaa tai hyvittää asiakkaan tilillä pankissa tai pankin konserniyhtiössä asiakkaan ohjeiden mukaisesti asianomaisessa valuutassa eräpäivänä.

Asiakas on velvollinen huolehtimaan siitä, että veloitettavalla tilillä on eräpäivänä riittävä kate.

3.3 Mikäli sopijapuolilla on samana eräpäivänä samassa valuutassa vastakkaisia samaan johdannaissopimukseen perustuvia maksuvelvoitteita, pankilla on oikeus päättää, että maksetaan ainoastaan nettomäärä kyseisessä valuutassa. Jos kaksi tai useammat johdannaissopimukset ovat pankin harkinnan mukaan samanlaatuaisia, ja sopijapuolilla on niihin liittyen vastakkaisia maksuvelvoitteita samana eräpäivänä samassa valuutassa, pankilla on oikeus päättää, että maksetaan ainoastaan nettovelka kyseisessä valuutassa joko osassa tai kaikissa sellaisissa johdannaissopimuksissa.

4. Viivästyskorko

Jos sopijapuoli laiminlyö suorittaa eräpäivänä sopimuksen tai vakuussopimuksen mukaisen maksuvelvoitteen, sopijapuoli on velvollinen maksamaan viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa alkuperäisestä eräpäivästä lähtien suorituspäivään asti. Viivästyskoron määrä on viisi prosenttiyksikköä yli pankin valitseman yhden viikon interbank -talletuskoron kyseisessä valuutassa.

5. Vakuutukset

Kumpikin sopijapuoli vakuuttaa toiselle sopijapuolelle sopimuksentekohetkellä ja aina, kun uusi johdannaissopimus tehdään:

Sitovat velvoitteet: Sopijapuoli on lainmukaisesti perustettu ja sillä on kelpoisuus tehdä ja suorittaa sopimuksessa ja vakuussopimuksessa sovitut toimet. Sopijapuoli on tässä tarkoituksessa ryhtynyt kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin ja saanut tarvittavat suostumukset. Sopimuksista ja vakuussopimuksista sille aiheutuvat velvoitteet ovat lain mukaan sitovia ja täytäntöönpanokelpoisia. Sopimuksen tai vakuussopimuksen tekeminen ja niistä aiheutuvien velvoitteiden täyttäminen ei ole lain, viranomaisten määräysten, sopijapuolen yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen, muun sopimuksen tai sitoumuksen vastaista.

6. Tiedonantovelvollisuus

6.1 Asiakas toimittaa pankille asiakassopimuksessa sovitut asiakirjat asiakassopimuksen allekirjoituksen yhteydessä.

6.2 Asiakas toimittaa pankille ilman tämän pyyntöä asiakkaan omat ja asiakkaan konsernin tilintarkastetut tilinpäätöstiedot välittömästi kun ne ovat käytettävissä, kuitenkin viimeistään 150 päivän kuluttua tilikauden päättymisestä.

6.3 Asiakkaan tulee ilmoittaa pankille kohdan 7.1 mukaisesta erityisestä eräannittamisperusteesta (sekä toimenpiteistä, joihin on ryhdytty sen korjaamiseksi) välittömästi tultuaan tietoiseksi eräannittamisperusteesta tai sellaisen mahdollisesta olemassaolosta.

6.4 Asiakkaan tulee toimittaa pankille tämän pyynnöstä sellaiset tiedot asiakkaan tai asiakkaan konsernin toiminnasta, varoista tai taloudellisesta asemasta, jotka pankki kohtuudella harkitsee tarvitsevänsä ja jotka ovat asiakkaan tai asiakkaan konserniyhtiön hallussa tai saatavissa.

6.5 Pankilla ja pankin konserniyhtiöllä on oikeus käyttää niiden hallussa olevaa, asiakasta tai sen asiakassuhdetta Nordea-konserniin koskevaa tietoa missä tahansa asiakkaan ja Nordea-konsernin välisessä asiakassuhteessa. Pankki ja pankin konserniyhtiö voivat myös antaa tietoa pankin muille konserniyhtiöille, joilla on myös oikeus käyttää ja jakaa tietoa edellä mainituin perustein.

7. Erityiset eräännyttämisperusteet

7.1 Jokaisen seuraavista katsotaan olevan "erityinen eräännyttämisperuste":

(a) *Suorituksen laiminlyönti*: Sopijapuoli laiminlyö eräpäivänä maksaa tai suorittaa sopimuksessa tai vakuussopimuksessa siltä edellytetyt velvoitteet, jollei laiminlyönti johdu teknisestä tai hallinnollisesta syystä, eikä suoritusta tehdä kahden (2) pankkipäivän kuluessa eräpäivästä.

(b) *Sopimusrikkomus ja virhe sitoumuksessa*: Sopijapuoli ei noudata jotain muuta sopimuksen tai vakuussopimuksen sisältämää ehtoa tai sopijapuolen vakuutus on tai myöhemmin osoittautuu olleen virheellinen tai olennaisesti harhaanjohtava, eikä sellaista rikkomusta tai virhettä korjata viiden (5) pankkipäivän kuluessa siitä, kun vastapuoli ilmoitti virheestä.

(c) *Maksukyvyttömyys*: Sopijapuoli on tai sen katsotaan olevan maksukyvytön, lakkaa suorittamasta maksujaan, aloittaa neuvottelut minkä tahansa velkansa maksun lykkäämisestä tai uudelleenjärjestelystä, tai sopii akordista tai muusta vastaavasta menettelystä velkojien kanssa. Sopijapuoli ryhtyy toimiin tai tuo-mioistuin tekee päätöksen, joka liittyy yrityksen liiketoiminnan uudelleenjärjestelyyn, yrityssaneeraukseen, konkurssiin, selvitystilaa asettamiseen tai muuhun vastaavaan menettelyyn. Edellä mainittu muu kuin konkurssiin liittyvä toimenpide ei kuitenkaan ole maksukyvyttömyyteen perustuva eräännyttämisperuste, jos toimenpide liittyy pankin yhdistymiseen tai fuusioon toisen pankin tai luottolaitoksen kanssa.

(d) *Sopimusrikkomus muissa sopimuksissa*: Asiakkaan tai asiakkaan konserniyhtiön (i) velkaa pankille tai jollekin pankin konserniyhtiölle, taikka (ii) asiakassopimuksessa määritellyn määrän (tai sen vasta-arvon muussa valuutassa) ylittävää velan määrää muulle velkojalle, ei makseta eräpäivänä tai sopimukseen perustuvan muun mahdollisen määräjän puitteissa tai sellainen velka voidaan julistaa ennakkaikaisesti erääntyneeksi tai sitoumus tai lupaus vastaavanlaisen lainan myöntämisestä asiakkaalle irtisanotaan tai perutaan, kaikissa tapauksissa rikkoen sopimukseen sovellettavia sopimusehtoja.

(e) *Omistajanvaihdos*: Asiakkaan omistajasuhteissa tapahtuu muutos ilman pankin suostumusta siten, että yhden tai useamman transaktion seurauksena yksi omistaja tai useat yhteistuimin toimivat omistajat saavuttavat yli 50 prosentin välittömän tai välillisen enemmistön asiakkaan osakepääomasta tai äänivallasta.

(f) *Vakuus*: (i) Pankki kohtuudella arvioi, ettei vakuus tai muu pankin sopimuksen mukaisesti saama vakuus asiakkaan velvoitteista ole enää riittävä tai (ii) vakuussopimus tai muu vakuusasiakirja ei ole tai lakkaa olemasta sitova ja täytäntöönpanokelpoinen suhteessa vakuuden antajaan, asiakkaaseen tai muuhun vakuuden antajaan, eikä vakuutta tai muuta annettua vakuutta viivytystä täydennetä tai korvata pankin pyynnöstä ja pankin hyväksymällä tavalla.

7.2 Mikäli vakuuden antaja on antanut vakuuden ja vakuuden antaja tai vakuussopimus on kohtien 7.1 (a) - (e) mukaisten toimien kohteena, kohdat 7.1 (a) - (e) muodostavat silloin erityisen eräännyttämisperusteen suhteessa asiakkaaseen, jollei vakuuden antajaa tai vakuussopimusta viivytystä korvata pankille hyväksyttävällä tavalla.

7.3 Mikäli erityinen eräännyttämisperuste syntyy, vastapuolella on oikeus toiselle sopijapuolelle ilmoittamalla ("irtisanomisilmoitus") (i) irtisanoa johdannaissopimukset erääntymään ennakkaikaisesti tiettyä päivänä ("päättymispäivä") sekä (ii) irtisanoa tämä sopimus. Jos erityinen eräännyttämisperuste koskee kumpaakin sopijapuolta, kummallakin sopijapuolella on oikeus antaa irtisanomisilmoitus. Päättymispäivän tulee olla pankkipäivä viimeistään viisi (5) pankkipäivää irtisanomisilmoituksen jälkeen.

7.4 Jos asiakassopimuksessa sovitaan, että ehto automaattisesta ennakkaikaisesti eräännyttämisestä sovelletaan ja kohdan 7.1 (c) mukainen eräännyttämisperuste syntyy, päättymispäivä on eräännyttämisperusteen syntymispäivä. Tällaisessa tapauksessa ei edellytetä irtisanomisilmoituksen toimittamista.

7.5 Jos ehto automaattisesta ennakkaikaisesti eräännyttämisestä sovelletaan, sopijapuoli maksaa vastapuolelle mahdollisen tappion tai vahingon, joka tälle on aiheutunut irtisanotuista johdannaissopimuksista ja seuraa muutoksista vaihtokursseissa ja markkinahinnoissa päättymispäivän ja sen päivän välillä, jolloin pankki tekee laskelman kohdan 9.1 mukaisesti. Pankki laskee ja sisällyttää laskelmaan myös sille syntyneen voiton ja tappion.

8. Lainsäädännön tai määräysten muutos

8.1 Jos lainsäädännön tai viranomaismääräysten (tai niiden tulkinnan) muutos tekee johdannaissopimuksesta johtuvan velvoitteen täyttämisen laittomaksi tai muutoin kielletyksi sopijapuolelle tai kasvattaa pankin johdannaissopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttämistä, rahoittamisesta tai ylläpitämisestä johtuvia kustannuksia tai vähentää pankin efektiivistä tuottoa, on sen sopijapuolen, jota muutos koskee, välittömästi ilmoitettava tästä toiselle sopijapuolelle.

8.2 Tämän jälkeen sopijapuolet neuvottelevat saadakseen aikaan korvaavan järjestelyn. Jos korvaavasta järjestelystä ei pystytä sopimaan viidentoista (15) pankkipäivän kuluessa, se sopijapuoli, jota muutos koskee, voi irtisanoa johdannaissopimukset erääntymään ennakkaikaisesti. Irtisanomisesta tulee ilmoittaa kirjallisesti toiselle sopijapuolelle. Pankki päättää päättymispäivän, joka on aikaisintaan viisi (5) ja viimeistään kymmenen (10) pankkipäivää sellaisen ilmoituksen jälkeen.

9. Sopimuksen voimassaolon päättymiseen liittyvä nettouttaminen

9.1 Jos johdannaissopimukset on irtisanottu erääntymään ennakkaikaisesti erityisen eräännyttämisperusteen tai kohdan 8.1 tai 11.1 perusteella, pankki laskee irtisanomisesta sille aiheutuneen kokonaisnettotappion tai -nettovoiton päättymispäivänä siten, että (i) nettotappion tai nettovoiton jokaisesta johdannaissopimuksista (ii) lisätään tai vähennetään mahdolliset maksamattomat määrät (kuten määritelty kohdassa 9.6) ja (iii) lisätään tai vähennetään kulut (kuten määritelty kohdassa 9.7).

9.2 Maksavan sopijapuolen on maksettava pankin kohdan 9.1 mukaisesti laskema kokonaismäärä maksun saajan pyynnöstä asiakassopimuksessa määritellyssä valuutassa ("perusvaluutta"). Muissa valuutoissa määritelty maksut on muutettava perusvaluutaksi pankille kohtuullisesti saatavilla olevalla ostokurssilla päättymispäivänä.

9.3 Kaikki päättymispäivänä olemassa olevat ja päättymispäivän jälkeen erääntyvät johdannaissopimukset tulee sisällyttää kohdan 9.1 mukaiseen laskelmaan. Tämä ei kuitenkaan koske johdannaissopimuksia, joita ei ole irtisanottu kohtien 8.1 ja 11.1 perusteella.

9.4 Pankin nettovoitto tai -tappio lasketaan vähintään kahden (2) johdannaismarkkinoilla toimivan, sopijapuolena olevan pankin valitseman pankin antamien kurssinoteerauksien keskiarvosta. Kurssinoteerauksen perustana on määrä, joka maksettaisiin pankin ja noteerauksen antajapankin välillä tehtävän johdannaissopimuksen perusteella, jonka tarkoituksena olisi tuottaa pankille johdannaissopimuksen edellyttämää maksua tai fyysistä toimitusta vastaava taloudellinen arvo, jonka pankki olisi saanut, jollei johdannaissopimuksia olisi irtisanottu.

9.5 Jos (i) alle kaksi (2) kurssinoteerausta on saatavissa tietyllä johdannaissopimukselle, tai (ii) pankki huolellisesti arvioi, ettei kohdan 9.4 mukainen laskelma tuota käyttökelpoista tai kohtuullista tulosta, tai (iii) nettovoitto tai -tappio lasketaan muulla yleisesti markkinoilla käytössä olevalla menetelmällä, tai (iv) asiakassopimuksessa sovitaan, että pankki tekee nettoutuslaskelman, pankki laskee nettovoiton tai -tappion arvioimalla huolellisesti johdannaissopimusten ennaikaisesta erääntymisestä sille aiheutuneet tappiot ja kulut tai voitot.

9.6 "Maksamattomat määrät" tarkoittaa pankin kannalta laskettavaa (negatiivista tai positiivista) nettomäärää, joka (i) on erääntynyt maksettavaksi ennen päättymispäivää, mutta jota ei ole maksettu, (ii) niiden päättymispäivänä olemassa olevien fyysisten toimitusten markkina-arvoa, jotka olisi tullut tehdä ennen päättymispäivää, mutta joita ei ole toimitettu, ja (iii) vakuuden arvoa, joka on määritetty vakuussopimuksen mukaisesti päättymispäivänä sille vakuudelle, jonka asiakas on toimittanut pankille (ja jonka katsotaan olevan asiakkaan saatava pankilta).

9.7 Sopijapuolen, jonka toiminta on aiheuttanut johdannaissopimusten irtisanomisen tai automaattisen eräännyttämisen, on toisen sopijapuolen vaatimuksesta korvattava kaikki kohtuulliset kulut, mukaan lukien lainoilliset palkkiot, perimispalkkiot ja verot, jotka ovat aiheutuneet toiselle sopijapuolelle tämän sopimuksen tai vakuussopimuksen mukaisten oikeuksien täytäntöönpanosta tai turvaamisesta taikka johdannaissopimuksen ennaikaisesta eräännyttämisestä ("kulut").

9.8 Tämän 9. kohdan mukainen nettouttaminen perustuu ja laskelma lasketaan perustuen seuraaviin lainkohtiin, niiden kulloisenkin sisällön mukaisesti: (i) Lov om Vaerdipapirhandel; 58 § (Tanska), (ii) Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista 26.11.1999/1084 (Suomi), (iii) Verdipapirhandeloven av 19 juni 1997 nr. 79; luvut 10-1, 10-2 ja 10-3 (Norja), ja (iv) Lag (1991:980) om handel med finansiella instrument; luku 5:1 (Ruotsi).

10. Tappionrajaus (stop-loss)

10.1 Jos asiakassopimuksessa sovitaan, että tappionrajausta sovelletaan ja jos se kokonaisnettomäärä, jonka asiakas olisi velvollinen maksamaan pankille kaikista tietyllä hetkellä olemassa olevista johdannaissopimuksista, ylittää (pankin tekemän markkina-arvostuslaskelman (marked-to-market) mukaisen) asiakassopimuksessa sovitun enimmäismäärän, asiakkaan tulee kolmen (3) pankkipäivän kuluessa toimittaa vakuutta pankin hyväksymällä tavalla siten, että sen markkina-arvo (marked-to-market) on vähintään ylityksen suuruinen. Mikäli asiakas laiminlyö hyväksyttävän vakuuden toimittamisen, asiakkaan tulee pankin pyynnöstä välittömästi sulkea yksi tai useampia johdannaissopimuksia vähintään määrällä, joka vastaa ylityksen määrää. Määrä, joka määritetään muussa kuin perusvaluutassa, on muutettava perusvaluutaksi siihen ostokurssiin, joka on pankille kohtuullisesti saatavilla kyseisenä päivänä.

10.2 Jolleivät sopijapuolet toisin sovi, johdannaissopimus suljetaan siten, että asiakas ja pankki tekevät markkinaehtoisien vastakaupan siten, että sen lopetuspäivä on sama kuin suljettavassa johdannaissopimuksessa. Asiakkaan laiminlyönti

sulkea johdannaissopimus pankin pyynnön mukaisesti on kohdan 7.1 (a) mukainen erityinen eräännyttämisperuste.

11. Vastuunrajoitus

11.1 Sopijapuolen ei katsota rikkoneen sopimusta tai olevan muutoin vastuussa toiselle sopijapuolelle suorituksen viivästyttämisestä tai laiminlyönnistä, mikäli se aiheutuu lainmuutoksesta, muusta viranomistoimenpiteestä, sodasta, lakosta, pakotteesta, boikotista, saarrosta tai muusta vastaavasta olosuhteesta ("ylivoimainen este"), joka vaikuttaa jompaankumpaan sopijapuoleen. Lakko, pakote, boikotti tai saarto katsotaan myös ylivoimaiseksi esteeksi, mikäli sopijapuoli itse ryhtyy sellaisiin toimiin tai on sellaisten toimien kohteena. Eestyneen sopijapuolen on, mikäli suinkin mahdollista, ilmoitettava mahdollisimman pian toiselle osapuolelle ylivoimaisen esteen syntymisestä.

11.2 Jos jokin maksu lykkääntyy ylivoimaisen esteen vuoksi, suorittamattomalle määrälle kertyy korkoa alkuperäisestä eräpäivästä maksupäivään asti. Korkona käytetään kyseisen valuutan peruskorkoa.

11.3 Jos ylivoimainen este kestää yli yhden (1) kuukauden, kumpi tahansa sopijapuoli voi irtisanoa ne johdannaissopimukset, joita ylivoimainen este koskee, erääntymään ennaikaisesti. Sellaista irtisanomista tulee pyytää kirjallisesti toiselta sopijapuolelta, ja pankki saa päättää päättymispäivän, jonka tulee olla aikaisintaan viisi (5) ja viimeistään kaksikymmentä (20) pankkipäivää kirjallisen ilmoituksen vastaanottamisesta. 11.4 Pankki ei korvaa asiakkaalle mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, mikäli pankki on noudattanut tavanomaista huolellisuusvelvoitetta. Pankki ei missään tilanteessa korvaa välillistä vahinkoa.

12. Määritelmät

12.1 "Pankkipäivä" tarkoittaa päivää (joka ei ole lauantai eikä sunnuntai), jona pankit ovat yleisesti auki Helsingissä ja, mikäli maksu tai suoritus tai koron määrittäminen on (i) muussa valuutassa kuin euroina, päivää, jolloin kyseisen valuutan pääasiallisessa finanssikeskuksessa pankit ovat yleisesti auki, tai (ii) euroina, päivää, jolloin TARGET-järjestelmä on toiminnassa.

12.2 "Johdannaissopimus" tarkoittaa sopimusta (lukuun ottamatta pörssissä tai muussa markkinapaikassa tapahtuvaa), joka on spotsopimus, termiinisopimus, optio- tai vaihtosopimus (swap), jonka kohdeutuena voivat olla osakkeet, arvopaperit, indeksit, korot, valuutat, hyödykkeet tai luottoriskit, tai muuta vastaavaa kauppaa tai niiden yhdistelmää.

12.3 "Nordea-konserni" tarkoittaa Nordea Bank AB (publ):ia ja sen kulloisiakin tytäryhtiöitä, ja "pankin konserniyhtiö" tarkoittaa pankkia ja kaikkia Nordea-konserniin kuuluvia yhtiöitä.

12.4 "Asiakkaan konserniyhtiö" tarkoittaa (i) tytäryhtiötä, jossa asiakkaalla on välitön tai välillinen määräysvalta, (ii) yhtiötä ("holdingyhtiö"), jolla on välitön tai välillinen määräysvalta asiakkaaseen ja (iii) tytäryhtiötä, jossa holdingyhtiöllä on välitön tai välillinen määräysvalta. Näissä yleisissä ehdoissa "määräysvalta" tarkoittaa sellaisen osakemäärän omistamista, joka oikeuttaa enemmistöön äänioikeuksista, ja "konserni" tarkoittaa asiakasta ja kaikkia asiakkaan konserniyhtiöitä.

13. Kuittaus ja vakuus

13.1 Tämän 13. kohdan tarkoituksena on luoda asiakkaan ja Nordea-konsernin välille konsolidoitu asiakassuhde. Jokaisella Nordea-konsernin yhtiöllä on oikeus kuittaukseen ja vakuuksiin yhteisesti, ja pankki edustaa tässä tarkoituksessa Nordea-konsernin yhtiöitä. Muussa kuin perusvaluutassa määritetyt määrät muutetaan perusvaluutaksi pankille kohtuullisesti saatavilla olevaan ostokurssiin kuittaus -tai maksupäivänä.

13.2 Jos asiakasta koskee erityinen eräännyttämisperuste, pankilla on oikeus kuitata saatavansa tai velkansa asiakasta kohtaan muuhun sopijapuolten väliseen (tai asiakkaan ja pankin konserniyhtiön väliseen) sopimukseen perustuvaa asiakasta kohtaan olevaa saatavaa tai velkaa vastaan huolimatta siitä, oliko saatava tai velka vielä erääntynyt maksettavaksi.

13.3 Asiakkaan pankin konserniyhtiöitä kohtaan olevien nykyisten ja tulevien velvoitteidensa vakuudeksi ("vakuusvelvoitteet") asiakas panttaa tähän sopimukseen perustuvat saatavansa pankilta pankin konserni-yhtiöiden hyväksi. Sen Nordea pankin, joka sijaitsee kohdan 14.5 mukaisessa maassa, katsotaan olevan vakuuksien ensisijainen haltija ja jokaisen muun pankin konserniyhtiön vakuuksien toissijainen haltija.

13.4 Jos asiakas ei suorita jotain vakuusvelvoitetta pankin konserniyhtiölle eräpäivänä, pankilla on oikeus pidättäytyä maksamasta tai muutoin pidättäytyä suorittamasta pankin sopimuksen mukaista velvoitetta asiakkaalle ja sen sijaan maksaa tai suorittaa sellainen velvoite kyseiselle pankin konserniyhtiölle. Sopimusehdoista huolimatta pankilla on oikeus maksaa tai suorittaa velvoite edellä mainitulla tavalla ennen eräpäivää tai muussa kuin sovitussa valuutassa.

14. Muut ehdot

14.1 Sopijapuolilla ei ole oikeutta luovuttaa, siirtää tai vaihtaa kaikkia tai osia oikeuksistaan ja/tai velvoitteistaan, jotka perustuvat sopimukseen tai vakuussopimukseen. Pankilla on kuitenkin oikeus ilman asiakkaan suostumusta luovuttaa tai siirtää

sopimuksesta tai vakuussopimuksesta aiheutuvat oikeutensa ja/tai velvoitteensa toiselle Nordea-konserniin kuuluvalla pankilla. Jos yksittäinen johdannaissopimus siirretään toiselle Nordea-konserniin kuuluvalla pankilla, sopimuksen tai vakuussopimuksen ehtoja sovelletaan asiakkaan ja kyseisen pankin välillä, jollei toisin sovita.

14.2 Kaikki sopimukseen liittyvät ilmoitukset ja muut yhteydenotot osapuolten välillä tulee tehdä suomen kielellä ja lähettää kirjeitse tai telefaxilla (joka vahvistetaan kirjeellä) asiakassopimuksessa määriteltyyn osoitteeseen tai sellaiseen muuhun osoitteeseen, josta on kirjallisesti ilmoitettu vähintään viisi (5) pankkipäivää aikaisemmin.

14.3 Mikäli pankki mahdollisesti jättää käyttämättä jotakin tämän sopimuksen mukaista oikeuttaan tai viivyyttää sen käyttämistä, se ei merkitse oikeudesta luopumista. Myöskään minkään tietyn oikeuden käyttö (mukaan lukien osittainen käyttö) ei estä kyseisen oikeuden tulevaa käyttöä eikä minkään muun oikeuden käyttöä.

14.4 Tämä yleissopimus on voimassa siihen asti kunnes sopimuksen voimassaolo päättyy kohdan 7.3 mukaisesti tai sopijapuoli irtisanoo sopimuksen, jolloin sovelletaan viiden (5) päivän irtisanomisaikaa. Yleissopimuksen irtisanominen ei vaikuta irtisanomishetkellä olemassa oleviin sopijapuolten oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

14.5 Sopimukseen sovelletaan asiakassopimuksessa yksilöityä lakia. Sopimuksesta aiheutuvat riitaisuudet ratkaistaan asiakassopimuksessa yksilöidyssä tuomioistuimessa.

Liite A Nordea Master johdannaissopimusten yleisiin ehtoihin: ehdot johdannaissalkun täsmäytyksestä, erimielisyyksien ratkaisusta ja vahvistuksesta finanssialan ulkopuoliseksi vastapuoleksi*

1. Soveltaminen

Yleissopimusta muutetaan tämän liitteen A mukaisesti.

2. Johdannaissalkkujen tietojen täsmäytys

Osapuolet sopivat, että asianomaisia johdannaisia sisältävät johdannaissalkut täsmäytetään EMIR-asetuksen vaatimalla tavalla seuraavasti:

- (1) pankki toimittaa asiakkaalle asianmukaiset tiedot johdannaissalkuista viimeistään kunkin EMIR-asetuksen perusteella sovellettavan johdannaissalkkujen täsmäytysjakson päättymistä välittömästi edeltävänä yhteisenä pankkipäivänä;
- (2) asiakas vertaa pankilta saamia tietoja omaan kirjanpitoonsa kaikista osapuolten välisistä asianomaisista johdannaisista viimeistään kunkin, EMIR-asetuksen perusteella sovellettavan johdannaissalkkujen täsmäytysjakson päättymistä seuraavana yhteisenä pankkipäivänä voidakseen heti havaita mahdolliset väärinkäsitykset johdannaisten tärkeimmissä ehdoissa ja
- (3) jos asiakas ei ilmoita pankille viimeistään klo 16.00 pankin toimipaikan aikaa viidentenä yhteisenä pankkipäivänä siitä, kun pankki toimitti johdannaissalkkujen tiedot asiakkaalle, että pankilta saaduissa tiedoissa on eroavuuksia, asiakkaan katsotaan hyväksyneen johdannaissalkkujen tiedot.

3. Asiamiesten ja ulkopuolisten palveluntarjoajien käyttö

Kaikkien edellä kohdassa 2 mainittujen tehtävien tai osan niistä suorittamiseksi:

- (1) asiakas voi nimittää minkä tahansa pankin hyväksymän yhteisön tai henkilön asiamieheksen ja
- (2) pankki voi nimittää milloin tahansa konserniyhtiönsä ja/tai hyväksytyn ja asianmukaisesti valtuutetun ulkopuolisen palveluntarjoajan asiamieheksen.

4. Erimielisyyksien havaitseminen ja ratkaisumenettely

Osapuolet sopivat käyttävänsä seuraavaa menettelyä sellaisten osapuolten välisten erimielisyyksien havaitsemiseen ja ratkaisemiseen, joihin jommankumman osapuolen mielestä on sovellettava EMIR-asetuksen erimielisyyksien ratkaisumenettelyä koskevia vaatimuksia:

- (1) kumpikin osapuoli voi ilmoittaa erimielisyydestä lähettämällä kirjallisen ilmoituksen toiselle osapuolelle;
- (2) osapuolet neuvottelevat kyseisen ilmoituksen antopäivänä tai sitä seuraavana päivänä vilpittömässä mielessä ja yrittävät ratkaista erimielisyyden mahdollisimman nopeasti muun muassa vaihtamalla asiaankuuluvia tietoja ja käyttämällä mitä tahansa osapuolten sopimaa prosessia (mukaan lukien yleissopimuksen sovellettavan lainvalintaa ja oikeuspaikkaa koskevien ehtojen mukainen prosessi) ja
- (3) jos erimielisyys ei ratkea viiden yhteisen pankkipäivän kuluessa erimielisyyksien ilmoituksen päiväyksestä, osapuolet ilmoittavat asian sisäisesti asianmukaiselle ylemmälle organisaatiotasolle.

5. Erimielisyyksien kirjaamista ja seurantaa koskevat sisäiset prosessit

Osapuolet sopivat, että molemmilla on EMIR-asetuksessa määriteltyjen, erimielisyyksien ratkaisemista koskevien riskien pienentämistekniikoiden edellyttämät sisäiset menettelyt ja prosessit, joiden avulla eri-mielisyydet voidaan kirjata ja seurata niitä niin kauan kuin niitä ei ole ratkaistu.

6. Yhteys muihin täsmäytys- ja erimielisyyksien ratkaisuprosesseihin

Tämä liite A ja jommankumman osapuolen siihen liittyvä toiminta tai toimimatta jättäminen eivät rajoita osapuolten keskinäisiä lakiperusteisia tai muita oikeuksia tai velvollisuuksia, jotka liittyvät mihin tahansa sovittuun prosessiin tai muuhun sopimukseen. Osapuolen tähän liitteeseen A liittyvän toiminnan tai toimimatta jättämisen ei katsota olevan minkään kyseisellä osapuolella olevan mihin tahansa sovittuun prosessiin tai muuhun sopimukseen liittyvän lakiperusteisen tai muun oikeuden, valtuuden tai edun tai sen osan käyttöä eikä tällaisesta oikeudesta, valtuudesta tai edusta tai sen osasta luopumista.

7. Vahvistus luokittelusta finanssialan ulkopuoliseksi vastapuoleksi

Ellei asiakas ole asiakassopimuksessa ilmoittanut olevansa finanssialalla toimiva vastapuoli tai finanssialan ulkopuolinen vastapuoli, jota koskee määräysvelvollisuus keskusvastapuolen kautta, eikä asiakas ole ilmoittanut luokituksen muutoksesta kohdan 8 mukaisesti, asiakas vahvistaa pankille kulloinkin tehdessään johdannaista koskevan sopimuksen (ja tämän vahvistuksen katsotaan jäljempänä oleva kohta 8 huomioon ottaen olevan voimassa koko sen ajan, kun kyseinen johdannainen on voimassa), että

(1) asiakas on EMIR-asetuksen mukaisesti joko A) finanssialan ulkopuolinen vastapuoli tai B) Euroopan unionin ulkopuolinen yhteisö, joka parhaan tietonsa ja käsityksensä mukaan olisi asiaa perusteellisesti harkittuaan finanssialan ulkopuolinen vastapuoli, jos se olisi sijoittautunut Euroopan unioniin, ja

(2) asiakasta ei koske EMIR-asetuksen mukainen määräysvelvollisuus kyseisen johdannaisen osalta (tai jos asiakas on edellä kohdan 7 alakohdassa (1)(B) määritelty yhteisö, EMIR-asetuksen mukainen määräysvelvollisuus ei koskisi asiakasta, jos se olisi sijoittautunut Euroopan unioniin). Tässä alakohdassa (2) oletetaan, että johdannaisen on ilmoitettu kuuluvan EMIR-asetuksen mukaisesti määräysvelvollisuuden piiriin (riippumatta siitä, onko asia näin).

8. Luokitus ja sen muutos

Asiakas voi milloin tahansa toimittaa pankille kirjallisen ilmoituksen siitä, että edellä kohdan 7 alakohdassa (2) ilmaistu vahvistus ei ole enää voimassa (tai vastaavasti että se tulee voimaan, jos asiakas on aiemmin toimittanut päinvastaisen ilmoituksen tai on asiakassopimuksessa ilmoittanut olevansa finanssialalla toimiva vasta-puoli tai finanssialan ulkopuolinen vastapuoli, jota koskee EMIR-asetuksen mukainen määräysvelvollisuus), ja tämän ilmoituksen vastaanottopäivästä alkaen kohdan 7 alakohdassa (2) ei enää sovelleta asiakkaaseen (tai vastaavasti sovelletaan asiakkaaseen).

* Euroopan unioni on antanut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 4. heinäkuuta 2012 OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä (EU) N:o 648/2012 (EMIR) ja joukon asetuksen vaatimuksia täsmäyttäviä komission delegoituja asetuksia. EMIR-asetuksen keskeinen tavoite on lisätä johdannaismarkkinoiden sääntelyä. EMIR-asetuksen keskeisiä vaatimuksia yrityksille ovat johdannaiskauppojen ilmoittaminen ja tiukemmat vaatimukset johdannaiskaupankäynnin riskienhallinnalle. Tämä liite käsittelee eräitä näitä vaatimuksia.

9. Luokitusvahvistuksen virheellisyys

Jos asiakkaan edellä kohdassa 7 antama (tai voimassa olevaksi katsottu) vahvistus tai kohdan 8 mukaisesti antama ilmoitus osoittautuu joltakin olennaiselta osaltaan väääräksi tai harhaanjohtavaksi, osapuolet pyrkivät kaikin kohtuullisin keinoin vilpittömässä mielessä neuvotellen ja kaupallisesti järkevällä tavalla sopimaan asianomaisten johdannaisten ehtoihin tehtävistä muutoksista, panemaan ne täytäntöön ja soveltamaan niitä ja/tai ryhtymään kaikkiin soveltuviin toimiin varmistaakseen, että kaikki asianomaiset johdannaiset, jotka kuuluvat EMIR-asetuksen mukaisen määrittelyvelvollisuuden piiriin, määritetään EMIR-asetuksen edellyttämällä tavalla. Mikäli tämä ei onnistu tai mikäli jonkin sellaisen asianomaisen johdannaisten kohdalla, joka ei kuulu EMIR-asetuksen mukaisen määrittelyvelvollisuuden piiriin, ei (pankin näkemyksen mukaan) noudateta EMIR-asetuksen mukaisia riskienpientämistekniikoita, pankilla on oikeus irtisanoa ja sulkea kyseiset asianomaiset johdannaiset milloin tahansa. Tällöin asiakkaan katsotaan olevan sopimusrikkomuksen aiheuttanut osapuoli, ja nettouttamista koskevat yleissopimuksen ehdot ovat voimassa.

10. Määritelmät

10.1. Termeillä ja ilmaisuilla, joita tässä liitteessä A käytetään, on yleissopimuksessa määritelty merkitys. Tässä liitteessä A "Yleissopimus" tarkoittaa pankin ja asiakkaan solmimaa Nordea Master johdannaissopimusten asiakassopimusta mukaan lukien sen yleiset ehdot.

10.2. Tässä liitteessä A:

"EMIR-asetus" tarkoittaa Euroopan parlamentin ja neuvoston 4. heinäkuuta 2012 OTC-johdannaista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä antamaa asetusta (EU) N:o 648/2012 ja kaikkia siihen liittyviä komission delegoituja asetuksia.

"Yhteinen pankkipäivä" tarkoittaa päivää, joka on molemmille osapuolille paikallinen pankkipäivä.

"Paikallinen pankkipäivä" tarkoittaa kunkin osapuolen osalta, elleivät osapuolet ole kirjallisesti toisin sopineet, päivää, jona liikepankit ja valuuttamarkkinat selvittävät maksuja ja ovat yleisesti avoinna osapuolen toimipaikassa, jossa kyseinen osapuoli tekee aika ajoin asianomaisia johdannaista koskevia sopimuksia toisen osapuolen kanssa toisen osapuolen määrittämällä tavalla.

"Asianomainen johdannainen" tarkoittaa johdannaissopimusta, jota koskevat EMIR-asetuksen mukaiset johdannaissalkkujen täsmäytykseen sovellettavat riskienpientämistekniikat ja/tai erimielisyyksien ratkaisemiseen sovellettavat riskienpientämistekniikat.

"Johdannainen" tarkoittaa samaa kuin termi "johdannaissopimus" edellyttäen että se täyttää EMIR-asetuksen 2 artiklan 5 kohdassa "johdannaistalle" säädetyt vaatimukset.

Liite B Nordea Master johdannaissopimusten yleisiin ehtoihin: Nordean ilmoituspalvelun ehdot*

1. Soveltaminen

Raportoinnin alkamispäivästä lukien yleissopimusta muutetaan tämän liitteen B mukaisesti.

2. Roolit ilmoitusten teossa

2.1. Pankin ja/tai asiakkaan (vaihtelee tapauskohtaisesti) on ilmoitettava johdannaisten tiedot raportointivaatimuksen ja tämän liitteen B mukaisesti. Pankki ja asiakas sopivat kunkin asianomaisen johdannaisen osalta, että pankki ilmoittaa kohta 2.2 huomioon ottaen pankkia ja asiakasta koskevat vastapuolen tiedot ja yhteiset tiedot määräaikaan mennessä kauppatietorekisteriin. Asiakas valtuuttaa pankin ilmoittamaan asiakasta koskevat vastapuolen tiedot ja yhteiset tiedot kauppatietorekisteriin.

2.2. Pankilla ei ole velvollisuutta ilmoittaa asiakasta koskevia arvostustietoja ensimmäisenä ilmoituspäivänä eikä jatkuvasti sen jälkeenkään.

3. Ilmoitusvelvollisuudet

3.1. Pankki ja asiakas sopivat kunkin asianomaisen johdannaisen osalta toimivansa vilpittömästi sopiaukseen yhteisistä tiedoista, ennen kuin ne ilmoitetaan kauppatietorekisteriin.

3.2. Asiakas:

(a) suostuu toimittamaan pankille ajoissa pankin tarvitsemat tiedot, mukaan lukien tarvittavien oikeus-henkilötunnusten tiedot, jotta pankki voi tehdä tämän liitteen B kohdassa 2 kuvatut ilmoitukset;

(b) hyväksyy sen, että pankki voi asiakasta koskevia vastapuolen tietoja ilmoittaessaan olettaa, että i) asianomainen johdannainen liittyy EMIR-asetuksen 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti suoraan asiakkaan liike-toimintaan tai rahoitustoimintaan objektiivisesti mitattavissa olevalla tavalla, ii) asiakas ei EMIR-asetuksen 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti ylitä määräytyskynnysarvoa ja iii) kaikki muut tiedot, jotka pankki on ilmoittanut tai aikoo ilmoittaa asiakkaasta, ovat pankilla olevien tietojen mukaan oikein, ellei asiakas ole antanut pankille muunlaisia tietoja alakohdan (a) mukaisesti; ja

(c) vakuuttaa pankille, että asiakkaan alakohdan (a) mukaisesti toimittamat tiedot niiden toimitushetkellä, tai alakohdassa (b) mainitut tiedot ilmoituksen tekopäivänä, ovat kaikilta olennaisilta osiltaan oikein, virheettömät ja täydelliset.

4. Poikkeus salassapitovelvollisuudesta

Osapuolet antavat toisilleen luvan ilmoittaa tietoja EMIR-asetuksen mukaisessa laajuudessa laissa säädetystä tai yleissopimuksessa tai salassapito- tai muussa vastaavassa sopimuksessa sovitusta salassapitovelvollisuudesta riippumatta.

5. Virheiden korjaus ym.

5.1. Vaikka osapuoli ei toimi tämän liitteen B mukaisesti, sitä ei pidetä yleissopimuksen laiminlyöntinä. Tämä ehto ei kuitenkaan

rajoita laissa määriteltyjä oikeuksia, valtuuksia, suojakeinoja ja etuja.

5.2. Jos pankki tai asiakas huomaa virheen aiemmin toiselle osapuolelle toimitetuissa raportointivaatimuksen kannalta olennaisissa tiedoissa, kyseinen osapuoli ilmoittaa tästä toiselle osapuolelle niin nopeasti kuin se on käytännössä mahdollista, ja molemmat osapuolet käyttävät vilpittömästi ja hyvän kauppatavan mukaisesti kaikki kohtuulliset keinot tällaisen virheen korjaamiseksi.

5.3. Raportointivaatimuksen noudattamista varten kauppatietorekisterille toimitetut tiedot eivät vaikuta tietojen mahdollisesti koskeviin osapuolten välisiin nykyisiin tai tuleviin erimielisyyksiin. Tällaisen erimielisyyden yhteydessä tähän kohtaan 5 liittyvän oikeuden, valtuuden tai edun käyttämättä jättämisen tai viiveellä tapahtuvan käytön ei katsota tarkoittavan osapuolten välistä erimielisyyttä koskevaa luopumista, eikä oikeuden, valtuuden tai edun yksittäisen tai osittaisen käytön katsota estävän kyseisen oikeuden, valtuuden tai edun myöhempää käyttöä tai sen jatkokäyttöä eikä minkään muun oikeuden, valtuuden tai edun käyttöä tällaisessa osapuolten välisessä erimielisyydessä.

6. Määritelmät

6.1. Termeillä ja ilmaisuilla, joita tässä liitteessä B käytetään, on yleissopimuksessa ja liitteessä A määritelty merkitys, lukuun ottamatta alakohdassa 6.3 jäljempänä. Tässä liitteessä B "Yleissopimus" tarkoittaa pankin ja asiakkaan solmimaa Nordea Master johdannaissopimusten asiakassopimusta mukaan lukien sen yleiset ehdot.

6.2. Tässä liitteessä B:

"Yhteiset tiedot" tarkoittavat johdannaiseen liittyviä, 19. joulukuuta 2012 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 148/2013 liitteen taulukossa 2 (Yhteiset tiedot) lueteltuja tietoja.

"Vastapuolen tiedot" tarkoittavat johdannaiseen ja osapuoleen liittyviä 19. joulukuuta 2012 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 148/2013 liitteen taulukossa 1 (Vastapuolen tiedot) lueteltuja tietoja.

"Määräaika" tarkoittaa EMIR-asetuksen mukaista asianomaisen johdannaisen ilmoittamisen määräaika.

"Raportointivaatimus" tarkoittaa velvollisuutta ilmoittaa tehtyjen, muutettujen ja päätettyjen johdannaissopimusten tiedot EMIR-asetuksen mukaisesti kauppatietorekisteriin tai ESM:lle.

"Raportoinnin alkamispäivä" tarkoittaa kutakin EMIR-asetuksen mukaista raportoinnin alkamispäivää.

"Kauppatietorekisteri" tarkoittaa EMIR-asetuksen mukaisesti kauppatietorekisteriksi rekisteröityä tai tunnustettua yhteisöä.

Tämän tiedotteen tarkoituksena on selvittää asiakkaalle eräitä johdannaissopimuksiin liittyviä riskejä.

Johdannaissopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jonka arvo riippuu sopimuksen kohde-etuuden arvon muutoksista. Johdannaissopimuksilla pyritään suojautumaan kohde-etuuden arvon muutoksilta tai hyötymään niistä. Johdannaissopimuksia ovat mm. optiot, termiinit, koron- ja koron- ja valuutanvaihtosopimukset ja niihin liittyvät optiot ja/tai näiden yhdistelmät ja/tai muut vastaavat sopimukset.

Yleistä johdannaisiin liittyvistä riskeistä

Kaupankäynti johdannaisilla sisältää tiettyjä riskejä, joista kerrotaan tässä asiakirjassa. Asiakas kantaa vastuun riskeistä ja hänen on siten perehdyttävä johdannaissopimuksen ehtoihin, ominaisuuksiin ja siihen liittyviin riskeihin. Asiakkaan on myös jatkuvasti seurattava johdannaissopimustaan. Asiakkaan on oltava tarvittaessa valmis nopeisiin toimenpiteisiin, esimerkiksi asettamaan lisävakuuksia tai päättämään sijoituksensa johdannaisiin (kuitata tai sulkea positionsa).

Johdannaissopimusten käyttäminen

Johdannaissopimuksen arvo riippuu sopimuksen kohdeetuuden arvon muutoksista. Kohdeetuus voi koostua rahoitusvälineistä tai muusta omaisuudesta, jolla on taloudellista arvoa, kuten valuutasta tai raakaaineista, tai jostakin muusta arvon mittarista, kuten indeksistä. Johdannaissopimuksilla voi suojautua kohdeetuuden epäedullisia hintaheilahteluja vastaan. Niitä voidaan käyttää myös voiton tai tuoton tavoitteluun sijoittamatta suoraan kohdeetuuteen. Johdannaissopimusten käyttö perustuu arvioon siitä, kuinka kohdeetuuden arvo kehittyä tietyllä aikavälillä. Ennen johdannaiskaupankäynnin aloittamista on siis tärkeää, että asiakas ymmärtää johdannaiskaupan perusteet ja minkälainen hintakehitys kohdeetuudella on oletettavissa. Tämän tiedon perusteella asiakas valitsee oikean johdannaissopimuksen tai johdannaissopimusten yhdistelmän.

Yhdistelmätuotteiden kaupassa on tärkeää perehtyä tuotteen eri osiin ja niiden yhteisvaikutukseen. Joissakin tapauksissa osien yhteisvaikutukseen voi liittyä suurempi riski kuin kuhunkin osaan erikseen.

Johdannaissopimusten tyypilliset ominaisuudet

Johdannaissopimusten rakenne aiheuttaa sen, että kohdeetuuden hinnanvaihtelu vaikuttaa johdannaissopimuksen kurssiin tai hintaan.

Hinnanmuutoksen vaikutus johdannaissopimukseen on usein voimakkaampi kuin itse kohdeetuuden arvonmuutos. Tällaista hintavaikutusta kutsutaan vipuvaikutukseksi ja se voi johtaa suurempiin voittoihin sijoitettuun pääomaan nähden kuin jos kyseinen pääoma sijoitettaisiin suoraan kohdeetuuteen. Toisaalta vipuvaikutus voi yhtä hyvin tuottaa suuremman tappion johdannaissopimuksissa kuin kohdeetuuteen kohdistunut hinnanmuutos siinä tapauksessa, että kohdeetuuden hintakehitys ei vastaa odotuksia. Vipuvaikutus, eli voiton mahdollisuus tai vastaavasti tappion riski, vaihtelee johdannaissopimusten rakenteen ja käytettävän mukaan. Tästä syystä johdannaissopimusten ja kohdeetuuksien hintakehitystä on tarkkaan seurattava. Asiakkaan on valmistauduttava toimimaan nopeasti, jos johdannaissopimuksen hintakehitys on muuttumassa epäedulliseen suuntaan. Riskiä arvioitaessa on myös otettava huomioon se mahdollisuus, että position sulkeminen voi vaikeutua epäedullisen hintakehityksen aikana.

Pörssijohdannaissopimuksiin liittyy velvollisuus asettaa vakuus. Vakuuden asettamisvelvollisuus koskee sekä vakioidun option asettajaa, jolla on velvollisuus sopimuksen toteutukseen, että molempia osapuolia termiinisopimuksessa. Sitä mukaa kun kohdeetuuden hinta nousee tai laskee ja tästä johtuen myös johdannaissopimuksen arvo nousee tai laskee, muuttuu myös vakuusvaatimus. Lisävakuutta voidaan siis vaatia jossain vaiheessa. Vipuvaikutus vaikuttaa myös vakuusvaatimukseen, joka voi muuttua nopeasti ja voimakkaasti. Jos asiakas ei aseta riittävää vakuutta, on pankki yleensä pidättänyt itsellään oikeuden yksipuolisesti päättää sijoituksen tappioiden minimoimiseksi. Asiakkaan on siis seurattava tarkasti hintakehitystä myös vakuuksien kannalta, jotta hän välttyisi yksipuoliselta position sulkemiselta.

Johdannaissopimusten voimassaoloaika vaihtelee päivistä useisiin vuosiin. Hintojen vaihtelut voivat olla voimakkaampia lyhyen ajan voimassa olevissa johdannaissopimuksissa. Esimerkiksi option hinta laskee yleensä nopeammin voimassaoloajan loppua kohden niin sanotun aika-arvon vähenemisen vuoksi. Asiakkaan on siis tarkoin seurattava johdannaissopimusten voimassaoloaikoja.

Vakioidut ja vakioimattomat johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksilla käydään kauppaa vakioidussa (pörssijohdannaissopimukset) ja vakioimattomassa (OTC-johdannainen) muodossa.

Vakioiduilla johdannaissopimuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla (johdannaisspörsseissä) noudattamalla vakioituotoisia sopimusehtoja.

Vakioimattomilla johdannaissopimuksilla kauppaa käyvän on syytä perehtyä erityisen tarkasti sovellettaviin yksilöllisiin sopimusehtoihin.

Ulkomaisten vakioitujen johdannaissopimusten kaupassa noudatetaan yleensä maakohtaisia pörssikauppaa ja välitystä koskevia sääntöjä ja määräyksiä. Nämä ulkomaiset ehdot eivät välttämättä ole samanlaisia kuin Suomessa voimassa olevat ehdot.

Asiakkaan tulee ennen yksittäisen johdannaissopimuksen tekemistä

-itsenäisesti harkita johdannaissopimuksen soveltuvuus aiottuun tarkoitukseen,

- varmistua, että sopijapuoli toimii lakien ja viranomaisten määräysten mukaisesti,

- perehtyä johdannaissopimuksen ehtoihin, ominaisuuksiin, siitä aiheutuviin velvollisuuksiin ja oikeuksiin sekä muihin vaikutuksiin ja hyväksyä ne asiakasta sopimuksena velvoittavaksi,

- varmistua, että johdannaissopimus on sopijapuolta velvoittava ja sopijapuolen päätöksentekoaikavälissä hyväksytty ja

- arvioida ammattitaitonsa, kokemuksensa ja johdannaissopimuksen seuranta- ja hallinnointimahdollisuuksiensa riittävyys myös muuttuvissa olosuhteissa.

Asiakkaan tulee tietää johdannaissopimuksesta, että

- kohdeetuuden arvon muutoksen eli markkinariskin lisäksi johdannaissopimusten arvoon ja sopijapuolten suoritusvelvollisuuksien määrään, ajoitukseen ja toteutukseen vaikuttavat mm. markkinatapahtumat, yleistaloudelliset ja poliittiset tekijät sekä lainsäädännön muutokset,

- johdannaissopimukseen liittyy osapuolten maksukyvyttömyydestä johtuva suorituksen viivästymisen ja luottotappion riski, ja

- johdannaissopimuksen ehtojen muuttaminen tai sopimuksen päättäminen kesken sopimuskauden tai oikeuksien ja velvollisuuksien siirtäminen kolmannelle osapuolelle saattaa viedä aikaa ja aiheuttaa kustannuksia, varsinkin jos johdannaissopimus on laadittu tiettyyn tarkoitukseen (ns. räätälöity johdannaissopimus).

Asiakkaan sopijapuolena oleva pankki

- toimii johdannaissopimuksessa sopijapuolena omaan lukuunsa ja sitoutuu vain johdannaissopimuksen nimenomaisiin ehtoihin,

- ei toimi asiakkaan neuvonantajana tai asiamiehenä, ellei näin erikseen nimenomaisesti sovita,

- ei vastaa johdannaissopimusten taloudellisesta tuloksesta asiakkaalle,

- voi omaan tai toisten asiakkaidensa lukuun käydä samanaikaisesti tai eriaikaisesti kauppaa muiden osapuolten kanssa vastaavilla tai vastakkaiseen suuntaan vaikuttavilla johdannaissopimuksilla.

Tässä tiedotteessa ei ole kuvattu tyhjentävästi johdannaissopimukseen liittyviä riskejä. Asiakkaan tulee tarvittaessa ottaa yhteyttä riippumattomaan asiantuntijaan johdannaissopimusten riskien arvioimiseksi.

Sijoittaminen johdannaissopimukseen tapahtuu asiakkaan omalla riskillä.

Asiakkaan on huolellisesti tutustuttava yleissopimuksen ja yksittäisen johdannaissopimuksen ehtoihin sekä muihin johdannaissopimusta, sen ominaisuuksia ja riskejä koskeviin tietoihin.

Käytäessä kauppaa johdannaissopimuksilla on tärkeää aina tarkastaa niihin liittyvät vahvistukset, tiliasema- sekä muut raportit ja ilmoittaa niissä mahdollisesti olevista virheistä välittömästi.

Asiakkaan tulee seurata johdannaissopimustensa arvonmuutoksia.

Asiakkaalla on vastuu johdannaissopimusten mukaisten vakuusvaatimusten täyttämisestä.

Asiakkaan on itse ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin vähentääkseen riskiä sijoituksissaan.